

full DOMINICAL

ANEU MAR ENDINS

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

Aprenquem de sant Agustí

Aquesta setmana celebrem les festes de sant Agustí i santa Mònica, una mare i un fill ben singulars. Agustí d'Hipona (354-430) va ser un home d'un talent extraordinari, de grans coneixements filosòfics i humanístics, amb una experiència vital variada i intensa. Va viure en una època en que l'Imperi Romà es trobava en decadència, degut a la divisió interna i la pèrdua de valors morals en la societat així com també a la pressió dels pobles bàrbars. El seu itinerari intel·lectual i espiritual el va portar a la conclusió que fe i raó són les dues forces que ens porten a trobar Déu, a conèixer-lo i a creure en Ell, i que en aquesta aventura l'ésser humà compta amb els mitjans que Déu li ofereix i amb la pròpia col·laboració des de l'exercici de la llibertat.

El pensament i la vida de sant Agustí són de gran actualitat, i plantegen interrogants profunds a l'home contemporani. Les circumstàncies personals i socials que viu el jove Agustí i les que ens toca viure a nosaltres no són massa diferents en l'essencial. Podem trobar molts paral·lelismes entre la seva època i la nostra, moltes semblances entre els anhels del seu cor i els del nostre, entre la seva recerca de felicitat i la nostra. Com en el seu cas, al llarg de la vida podem trobar mares que ens animen a seguir el bon camí, però també cants de sirena que ens orienten cap el relativisme còmode i el consumisme materialista. Els nostres temps no són massa avesats a la veritat i a la saviesa.

Continuem afectats per la pandèmia, avançant a empentes i rodolons entre

brots, rebrots, confinaments i normatives variades i, al capdavant, no ens queda altre remei que reflexionar una mica i fer-nos algunes preguntes sobre la vida i el seu sentit, sobre el dolor i la mort, sobre la felicitat, sobre la veritat i el bé, sobre el futur. Hi ha respostes que no les trobarem a la Wikipèdia, perquè la *tablet* no té solucions per a tot. Sant Agustí cercà la veritat amb totes les seves forces a través de la reflexió, de l'estudi de la filosofia, i va acabar descobrint que la llum que pot il·luminar de veritat l'existència humana és Jesucrist. Va tenir un encontre amb la Paraula de Déu al jardí de la seva llar de Milà, on va sentir una veu que li deia «pren i llegeix», i va descobrir la paraula viva i eficaç de Déu, capaç d'il·luminar la vida sencera i de propiciar la seva conversió.

Sant Agustí fou testimoni de la decadència d'institucions i formes d'entendre la vida, la societat, la política, l'orde establert en aquell moment. Avui dia ens trobem en una situació en la que la vida, la família i la societat també es poden veure afectades per grans transformacions. Ens preocupa que grans institucions que durant segles han donat estabilitat a la societat occidental siguin qüestionades àdhuc en la seva mateixa raó de ser. Ell no va adoptar una postura derrotista o mancada d'esperança. Malgrat sentir a prop l'amenaça dels vàndals, no va perdre mai l'esperança, amb la certesa que les crisis humanes passen, però en canvi hi ha valors que no passen mai i, sobretot, confiant en que l'ésser humà troba en Déu la força, el fonament i la salvació, més enllà de tot el que és fugaç i passatger.

Ell va ser capaç de donar llum i renovació a un món en crisi, i va destacar el valor i el sentit profund que té la vida de l'ésser humà perquè està cridat a l'eternitat, a la ciutat de Déu. El nostre pas pel món no és un fi en ell mateix, és més aviat un trànsit fugaç i efímer abans d'arribar al nostre veritable destí: la ciutat celestial.

Per això, el concepte que millor defineix l'ésser humà és el de *homo viator*, perquè la seva condició és la de caminant, pelegrí vers un destí infinit. En recórrer el nostre camí, procurem ser minories creatives, comunitats cristianes que per la fermesa de la seva fe, per la seguretat de la seva esperança i per la constància del seu amor, són sal, llum i ferment viu en els seus ambients.

ENTREVISTA

Temps de caritat

MANUEL NIN

El 2 de febrer de 2016, el papa Francesc va nomenar exarca apostòlic per als catòlics de tradició bizantina a Grècia i bisbe titular de Carcàbia el P. Manuel Nin, monjo de Montserrat. Durant aquests quatre anys a Atenes s'ha trobat amb dificultats, sobretot de caire econòmic: «l'Església catòlica a Grècia no rep cap tipus d'ajut per part de l'Estat», afirma. També explica que els fidels són pocs i que, «de moment, no hi ha vocacions al sacerdoci, la qual cosa m'ha obligat a buscar ajuda en sacerdots de fora de Grècia, als quals agraeixo moltíssim llur generositat».

Com heu viscut la pandèmia a Grècia?

L'hem viscut com un moment de prova, d'incertesa, de por... Però també com un moment que, a causa del confinament a casa, tots plegats podíem retrobar un ritme de vida familiar més propera. També com un moment en què podíem retrobar la pregària personal. I també l'hem viscut com un moment de caritat envers els més necessitats. L'exarcàt ha cedit una part del nostre hospital per acollir malalts o bé persones de servei mèdic.

Quin és el paper de l'exarca?

L'exarca és el bisbe de la diòcesi. Per tant, soc el pastor d'aquesta petita església; tenim 9 sacerdots i uns 3.500 fidels. En aquesta realitat em toca ajudar els fidels a viure la seva fe i la seva vida amb esperança.

Quines particularitats dels catòlics de ritu bizantí serien fàcilment exportables?

Cada església és una realitat única i irreplicable. De tota manera, potser un aspecte a exportar seria la bellesa de la fe cristiana i de la celebració de la fe en la tradició bizantina. És a dir, redescobrir com la fe cristiana és bella, i l'hem de celebrar i viure en la nostra vida de cada dia subratllant-ne la bellesa, fins en la celebració litúrgica de cada comunitat.

Oscar Bardaji i Martín

GLOSSA

Sí, ho vull!

Fa unes setmanes, vaig escriure sobre una reunió per preparar la celebració de la renovació de les promeses del baptisme, convocada des d'una parròquia i adreçada a tots els infants que faran la comunió la propera tardor, ja que no fou possible la primavera passada a causa de la pandèmia.

El full parroquial recull, parlant de la celebració: «Sí, ho vull», «Sí, ho vull»... i així fins a quaranta-quatre respostes de tots i cadascun dels nois i les noies que divendres responien a la pregunta: «Vols viure com va viure el Crist?». «Recordo que acabàvem la senzillera cerimònia dient als pares, mares i germans grans que els acompanyaven... recordant-los i convidant-los a no deixar mai d'acompanyar els fills i les filles en el camí de la fe, en el procés d'amistat amb el Crist. Els dèiem que no sabíem res del futur d'aquests infants. Què faran amb la seva fe quan siguin adults i, sense anar tan lluny, què serà de la seva fe quan tinguin catorze, quinze o disset anys? No ho sabem! El que sí sabíem, els dèiem, és que ara, en aquell moment, estaven contents de dir que volien ser amigues i amics de Jesús. Sabíem que aquell "sí, ho vull", que

tots acabaven de respondre, era quelcom important per a ells. Viure com el Crist va viure era i és el rept! Ho és per a ells, per a les seves famílies, per a tots nosaltres. Tots duïen mascareta; a alguns se'ls veia aclaparats pel fet de dur-la. Tots, però, van respondre amb fermesa, amb decisió... Només podia veure els seus ulls, la resta de la cara estava tapada, però aquells ulls estaven en absoluta sintonia amb el que els seus llavis deien i, el que tinc la sensació, habitava en els seus cors.»

«Convido tothom que us deixeu interpel·lar per la fe d'aquests infants. No sé si són o seran els catòlics del segle XXI. Sé, això sí, que divendres hi eren. Van dir-nos a què renunciaven, en què creien i què desitjaven: viure com el Crist va viure. Tots els que els acompanyàvem ens hi afegirem cantant "Amén"!». «Fins aleshores, [l'Esperit Sant] no havia baixat sobre cap d'ells; tan sols havien estat batejats en el nom de Jesús, el Senyor. Pere i Joan els van imposar les mans i ells reberen l'Esperit Sant» (Ac 8,16-17). No hi ha cap mascareta que pugui amagar la convicció des dels ulls, des del cor: Sí, ho vull!

ENRIC PUIG JOFRA, SJ
Secretari general de la FECC

LEX ORANDI, LEX CREDENDI

Saber escuchar

HNA. M. DE LOS ÁNGELES MAESO ESCUDERO

Franciscana de los Sagrados Corazones

En la celebració eucarística cotidiana del pasado 21 de abril, el Papa, al resaltar el silencio tan marcado en el que nos hemos encontrado en este tiempo, nos invitaba a «que este silencio, que es un tanto nuevo en nuestras costumbres, nos enseñe a escuchar, nos haga crecer en la capacidad de escuchar».

En la exhortación apostólica *Christus Vivit*, y referido a la juventud de la Iglesia, se lee que «la escucha hace posible un intercambio de dones, en un contexto de empatía» (CV 38). Escucha, valor universal de las relaciones humanas.

Cualidad, expresión de caridad del cristiano. La persona que escucha es paciente y benigna, no es egoísta, excusa, cree, espera, soporta (cfr. Cor 13, 4-7). El amor nos hace imitadores de

Dios como hijos queridos y nos lleva a vivir en el amor, como Cristo nos amó y se entregó por nosotros (cfr. Ef 5,1-2).

Dios siempre nos escucha y nos atiende. En la homilía del Papa del 16 de noviembre de 2013, le oímos afirmar que «Dios es débil sólo ante la oración de su pueblo». Él es el Padre amoroso que escucha siempre; «por lo tanto, la oración es la verdadera fuerza del hombre: nunca debemos cansarnos de llamar a la puerta del corazón de Dios, de pedir ayuda».

María, atenta a nuestra oración, ruega por nosotros. Que la Madre de Dios nos abra a la Palabra, nos ayude a escuchar las necesidades de los hermanos y haga que nuestras relaciones interpersonales estén tejidas de escucha y de respeto mutuo.

Lectures de la missa diària i santoral

24. ■ Dilluns (lit. hores: 1a setm.)

[Ap 21,9b-14 / Sl 144 / Jn 1,45-51]. Sant Bartomeu (o Natanael), apòstol, de Canà de Galilea, venerat a l'Índia. Santa Emília de Vialar, vg., fund.; santa Àurea, vg. i mr.

25. ■ Dimarts [2Te 2,1-3a.14-17 / Sl 95 / Mt 23,23-26].

Sant Lluís de França (1214-1270), rei, terciari franciscà i croat (morí prop de Cartago). Sant Josep de Callassanç (1556-1648), prev. d'Urgell, aragonès, fund. Escola Pia a Roma (SchP, 1617), patró de les escoles cristianes. Sant Genís, còmic mr.; sant Genís, notari mr.; santa Patrícia.

26. □ Dimecres [2Te 3,6-10.16-18 / Sl 127 / Mt 23,27-32].

Santa Teresa de Jesús Jornet (Aitona, 1843 - Llíria, 1897), vg., fund. Gnes. dels Ancians Desemparats (Barbastre, 1873), patrona de la gent gran. Mare de Déu de Czeszochowa, a Jasna Gora, patrona de Polònia; sant Cesari d'Arles, bisbe; sant Zeferí, papa (199-217) i mr.; sant Balduí, monjo; beat Juníper Serra, prev. franciscà, de Petra (Mallorca), evangelitzador de Califòrnia.

27. □ Dijous [1Co 1,1-9 / Sl 144 / Mt 24,42-51].

Santa Mònica (Tagaste, 331 - Òstia, 387), mare de sant Agustí, patrona de les dones casades.

28. □ Divendres [1Co 1,17-25 / Sl 32 / Mt 25,1-13].

Sant Agustí (354-430), bisbe d'Hipona (Àfrica) i doctor de l'Església. Sant Julià, màrtir (s. IV); sant Hermes, màrtir (s. II).

29. ■ Dissabte [1Co 1,26-31 / Sl 32 / Mc 6,17-29].

Martiri de sant Joan Baptista, decapitat (s. I), venerat a Sebaste. Santa Sabina, mr.; sant Adelf, bisbe.

30. ■ † Diumenge vinent, XXII de durant l'any (lit. hores: 2a setm.)

[Jr 20,7-9 / Sl 62 / Rm 12,1-2 / Mt 16,21-27]. Mare de Déu del Far. Sant Fèlix, prev. i mr. a Roma (s. IV), patró de Vilafranca del Penedès; sant Fiacre, ermità, patró de botànics i jardiners; santa Joana Jugan, vg., fundadora de les Germanetes dels Pobres (1839).

DIUMENGE XXI DE DURANT L'ANY

COMENTARI

Lectura del llibre d'Isaïes (Is 22,19-23)

El Senyor diu a Sobnà, cap del palau del rei: «Et faré caure del pedestal, et derrocaré del lloc que ocupes. Aquell dia cridaré el meu servent, Eljaquim, fill d'Helquies, el vestiré amb la roba que portes, li posaré les teves insígnies, li donaré l'autoritat que tens, i serà un pare per als habitants de Jerusalem i per als homes de Judà. Li posaré a l'espatlla la clau del palau de David: quan ell haurà obert, ningú no tancarà, i quan haurà tancat, ningú no podrà obrir. El fixaré com un clau en un indret segur, i serà un tron gloriós per a la família del seu pare».

Salm responsorial (137)

R. *El vostre amor perdura sempre. Acabeu la vostra obra, Senyor.*

Us enalteixo amb tot el cor, Senyor, / us vull cantar a la presència dels àngels. / Em prosterno davant del santuari. R.

Enalteixo el vostre nom, / perquè estimeu i sou fidel. / Sempre que us invocava, m'heu escoltat, / heu enfortit la meva ànima. R.

El Senyor és excels, però es mira els humils, / mentre que els altius, els esguarda de lluny. / El vostre amor perdura sempre. / Acabeu la vostra obra, Senyor. R.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (Rm 11,33-36)

Quina profunditat i riquesa en la saviesa i en el coneixement de Déu! Que en són d'incomprensibles els seus judicis i d'impentresibles els seus camins! ¿Qui pot conèixer el pensament del Senyor? ¿Qui l'ha assessorat com a conseller? ¿Qui s'ha avançat mai a donar-li res perquè li ho pugui recompensar? Tot ve d'ell, passa per ell i s'en camina cap a ell. Glòria a ell per sempre, amén.

✠ Lectura de l'Evangelí segons sant Mateu (Mt 16,13-20)

En aquell temps, Jesús anà a la regió de Cesarea de Felip, i un cop allà preguntava als seus deixebles: «¿Què diu la gent del Fill de l'home? ¿Qui diuen que és?». Ells li respongueren: «Uns diuen que és Joan Baptista, altres, que és Elies, altres, que és Jeremies o algun altre dels profetes». Ell els diu: «I vosaltres, ¿qui dieu que sóc?». Simó Pere li contesta: «Vós sou el Messies, el Fill del Déu viu». Jesús li va respondre: «Sortós de tu, Simó, fill de Jonàs: això no t'ho ha revelat cap home de carn i sang, sinó el meu Pare del cel. I ara, també jo et dic que tu ets Pere. Sobre aquesta pedra jo edificaré la meva Església, i les portes del Reialme de la Mort no li podran resistir. Et donaré les claus del Regne del cel: tot allò que lliguis a la terra, quedarà lligat al cel, i tot allò que deslliguis a la terra, quedarà deslligat al cel». Després prohibí severament als deixebles de dir a ningú que ell era el Messies.

Lectura del libro de Isaías (Is 22,19-23)

Esto dice el Señor a Sobnà, mayordomo de palacio:

«Te echaré de tu puesto, te destituirán de tu cargo. Aquel día llamaré a mi siervo, a Eliaquín, hijo de Esquías, le vestiré tu túnica, le ceñiré tu banda, le daré tus poderes; será padre para los habitantes de Jerusalén y para el pueblo de Judá. Pongo sobre sus hombros la llave del palacio de David: abrirá y nadie cerrará; cerrará y nadie abrirá. Lo clavaré como una estaca en un lugar seguro, será un trono de gloria para la estirpe de su padre».

Salm responsorial (137)

R. *Señor, tu misericordia es eterna, no abandonas la obra de tus manos.*

Te doy gracias, Señor, de todo corazón, / porque escuchaste las palabras de mi boca; delante de los ángeles tañeré para ti; / me postraré hacia tu santuario. R.

Daré gracias a tu nombre: / por tu misericordia y tu lealtad, / porque tu promesa supera tu fama. / Cuando te invoqué, me escuchaste, / acreciste el valor de mi alma. R.

El Señor es sublime, se fija en el humilde, / y de lejos conoce al soberbio. / Señor, tu misericordia es eterna, / no abandonas la obra de tus manos. R.

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos (Rom 11,33-36)

¡Qué abismo de riqueza, de sabiduría y de conocimiento el de Dios! ¡Qué insondables sus decisiones y qué irastreables sus caminos!

En efecto, ¿quién conoció la mente del Señor? O ¿quién fue su consejero? O ¿quién le ha dado primero para tener derecho a la recompensa? Porque de él, por él y para él existe todo. A él la gloria por los siglos. Amén.

✠ Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 16,13-20)

En aquel tiempo, al llegar a la región de Cesarea de Filipo, Jesús preguntó a sus discípulos: «¿Quién dice la gente que es el Hijo del hombre?». Ellos contestaron: «Unos que Juan el Bautista, otros que Elías, otros que Jeremías o uno de los profetas». Él les preguntó: «Y vosotros, ¿quién decís que soy yo?». Simón Pedro tomó la palabra y dijo: «Tú eres el Mesías, el Hijo del Dios vivo». Jesús le respondió: «¡Bienaventurado tú, Simón, hijo de Jonás!, porque eso no te lo ha revelado ni la carne ni la sangre, sino mi Padre que está en los cielos. Ahora yo te digo: tú eres Pedro, y sobre esta piedra edificaré mi Iglesia, y el poder del infierno no la derrotará. Te daré las llaves del reino de los cielos; lo que ates en la tierra quedará atado en los cielos, y lo que desates en la tierra quedará desatado en los cielos». Y les mandó a los discípulos que no dijeren a nadie que él era el Mesías.

«Tu ets Pere. Et donaré les claus del Regne del cel»

JORDI LATORRE, SDB

Director de l'ISCR Don Bosco

A les acaballes de les vacances d'estiu, l'Evangelí de Mateu ens presenta la confessió de fe de l'apòstol Pere i la promesa que Jesús li dirigeix en bé de tota l'Església.

Jesús s'ha retirat a la regió de Cesarea de Felip, en el límit nord amb la regió de Síria. Allà, lluny de la gent de Galilea que el seguien a tot arreu, sense deixar-lo ni reposar, inquireix als seus deixebles sobre la percepció que tenen de la seva pròpia identitat.

Mentre que molts el confonen amb un profeta més, Pere el reconeix com el Messies, el Fill de Déu viu. Més tard, Pere serà també el primer dels Dotze a proclamar-lo ressuscitat. D'aquesta manera, Pere apareix com el primer portaveu de la fe del grup, de la fe eclesial.

La confessió de Pere motiva la beneïda que Jesús pronuncia: «Sortós de tu, Simó, fill de Jonàs, perquè no t'ho ha revelat cap home de carn i sang, sinó el meu Pare del cel». I, a continuació, afegix una promesa: «Tu ets Pere, i sobre aquesta pedra jo edificaré la meva Església». La fe de Pere constitueix el fonament de la fe eclesial de tots els temps, també de la nostra.

Sobre la fe de Pere, Jesús basteix la seva Església. És per això que les portes del reialme de la mort no li podran resistir. Aquest reialme va tenir segrestat el cadàver de Jesús durant tres dies dins del sepulcre, però la força de Déu el va sostreure per fer-lo seure a la seva dreta per sempre en el cel. Aquesta mateixa força defensa l'Església, com a comunitat de Jesús en el temps, fonamentada en la fe de Pere i en la vida nova del Ressuscitat.

Amb un llenguatge típicament semític confereix autoritat delegada a Pere, per a *lligar i deslligar* en la terra. A l'Evangelí de Joan, és el Bon Pastor ressuscitat que encomana a Pere el pasturatge de les seves ovelles i dels seus anyells. La fe de Pere reposa sota l'autoritat de Jesucrist, l'autèntica Roca i l'autèntic Bon Pastor de la seva Església.

Fonamentats també nosaltres en la fe de Pere, i sabent que Jesús és el Fill de Déu que, mort i ressuscitat, ens ha salvat del pecat i de la mort, confessem-lo amb la nostra vida i les nostres paraules davant els nostres germans.

Activitats del Sr. Bisbe

Dissabte 29 d'agost, a les 18.30 h. Professió simple de tres novícies de les Religioses Puresa de Maria, a Sant Cugat del Vallès.

En la pau de Crist

P. Salvador Vergés i Ramírez va morir a Sant Cugat del Vallès, el 30 de juliol als 89 anys d'edat, 61 de vida religiosa i 49 d'ordenació.

Llibres

Peregrina, de Mardía Herrero. Libro de 272 pàgs., edita Fragmenta. Escrito en forma de diario, con 32 capítulos correspondientes a las etapas del peregrinaje de la autora a Santiago, Mardía consigue transmitir el impacto interior de lo vivido durante su itinerario.

PLA PASTORAL DIOCESÀ 2018-2023

UNA ESGLÉSIA A L'ENCONTRE DE LA PERSONA

3. «Una família en sortida»

La dimensió caritativa i social, essencial en la vida de l'Església, ha de propiciar el compromís solidari dels cristians. De fet la celebració de l'Any de la Misericòrdia esdevingué una ocasió propícia per aprofundir en aquest compromís a partir de la redescoberta i posada en pràctica de les obres de misericòrdia corporals i espirituals. En la carta de cloenda d'aquell esdeveniment el papa Francesc feia una petició a tota la comunitat eclesial: «esforcem-nos llavors a concretar la caritat i, al mateix temps, il·luminar amb intel·ligència la pràctica de les obres de misericòrdia. Aquesta posseeix un dinamisme inclusiu mitjançant el qual s'estén a totes les direccions, sense límits.

En aquest sentit estem cridats a donar un rostre nou a les obres de misericòrdia que coneixem de sempre. En efecte, la misericòrdia s'excedeix; sempre va més enllà, és fecunda. És com el llevat que fa fermentar la massa (cf. Mt 13,33) i com un gra de mostassa que es converteix en un arbre (Cf. Lc 13,19).»

Papa Francesc, Carta apostòlica *Misericòrdia et misera* (2016)

En aquesta missió evangelitzadora és important tenir presents altres àmbits de la pastoral que demanen una atenció especial, per exemple, les persones grans i el seu acompanyament, en una societat que les relega a un segon terme en les residències o bé en la soledat; també la pastoral sanitària esdevé una ocasió propícia per mostrar l'acompanyament des de l'Església a les persones que pateixen el dolor i la malaltia i als seus familiars.

Acció prevista per al curs 2020-2021

Propiciar les visites de joves i adults a la gent gran ja sigui a les llars particulars com a les residències.

Responsable: Delegació Episcopal de Pastoral de la Salut.

Trobada de joves amb gent gran a Sabadell (2020)

REMAD MAR ADENTRO

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Obispo de Terrassa

Aprendamos de san Agustín

Esta semana celebraremos las fiestas de san Agustín y santa Mónica, una madre y un hijo muy singulares. Agustín de Hipona (354-430) fue un hombre de talento extraordinario, de amplios conocimientos filosóficos y humanísticos, con una variada e intensa experiencia vital. Vivió en una época en que el Imperio Romano estaba resquebrajándose, debido a la división interna y a la pérdida de valores morales en la sociedad así como a la presión de los pueblos bárbaros. Su itinerario intelectual y espiritual le llevó a la conclusión de que fe y razón son las dos fuerzas que nos llevan a encontrar a Dios, a conocer y creer, y de que en esta aventura el ser humano cuenta con los medios que Dios le ofrece y con la propia colaboración desde el ejercicio de su libertad.

El pensamiento y la vida de san Agustín siguen siendo de gran actualidad, y plantean interrogantes profundos al hombre contemporáneo. Las circunstancias personales y sociales que vive el joven Agustín

y las que nos toca vivir a nosotros no son muy diferentes en lo esencial. Podemos encontrar muchos paralelismos entre su época y la nuestra, muchas semejanzas entre los anhelos de su corazón y los del nuestro, entre su búsqueda de la felicidad y la nuestra. Como en su caso, a lo largo de la vida no faltan madres que nos animen a seguir el buen camino, como tampoco faltan cantos de sirena que nos orienten hacia el relativismo cómodo y al consumismo materialista. Nuestros tiempos no son proclives a la verdad y a la sabiduría.

Seguimos afectados por la pandemia, avanzando a trancas y barrancas, entre brotes, rebrotes, confinamientos y variadas normativas y, al final, no nos queda más remedio que reflexionar un poco y hacernos algunas preguntas sobre la vida y su sentido, sobre el dolor y la muerte, sobre la felicidad, sobre la verdad y el bien, sobre el futuro. Hay respuestas que no encontraremos en Wikipedia, porque la *tablet* no tiene soluciones para todo. San

Agustín buscó la verdad con todas sus fuerzas a través de la reflexión, del estudio de la filosofía, y acabó descubriendo que la luz verdadera que puede iluminar la existencia humana es Jesucristo. Tuvo un encuentro con la Palabra de Dios en el jardín de su casa de Milán, donde oyó una voz que le decía «toma y lee», y descubrió la palabra viva y eficaz de Dios, capaz de iluminar la vida entera y de propiciar su conversión.

San Agustín fue testigo de la decadencia de no pocas instituciones y formas de entender la vida, la sociedad, la política, el orden establecido en aquel momento. Hoy nos encontramos en una situación en la que la vida, la familia y la sociedad también pueden verse afectadas por grandes transformaciones. Nos preocupa que grandes instituciones que durante siglos dieron estabilidad a la sociedad occidental sean cuestionadas hasta en su misma razón de ser. Él no adoptó una postura derrotista o desesperanzada. A pesar de sentir de

cerca la amenaza de los vándalos, no perdió nunca la esperanza, apoyado en la certeza de que las crisis humanas pasan, pero en cambio, hay valores que no pasan nunca y, sobre todo, confiado en que frente a todo lo fugaz y pasajero, el ser humano encuentra en Dios la fuerza, el fundamento y la salvación.

Él fue capaz de aportar luz y renovación a un mundo en crisis, y destacó el valor y el sentido profundo que tiene la vida de todo ser humano; porque todo ser humano está llamado a la eternidad, a la ciudad de Dios. Nuestro paso por el mundo no es un fin en sí mismo, es más bien un tránsito fugaz y efímero antes de llegar a nuestro verdadero destino: la ciudad celestial. Por eso, el concepto que mejor define al ser humano es el de *homo viator*, un ser cuya condición es la de caminante, peregrino hacia un destino infinito. Al recorrer nuestro camino, procuremos ser minorías creativas, comunidades cristianas que por la firmeza de su fe, por la seguridad de su esperanza y por la constancia de su amor, son sal, luz, fermento vivo en sus ambientes.